

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Orle PLH220019 został opracowany na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz.186 ze zm.).

Obszar Natura 2000 Orle stanowi obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2007) 5403) (2008/25/WE) – Dz. Urz. UE z 15.01.2008, L 12/383), powiększony do obecnej powierzchni, wynoszącej 269,9 ha, Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r., przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE) – Dz. Urz. UE z 13.02.2009, L 43/63). Aktualna decyzja w sprawie obszaru Natura 2000 Orle PLH220019 została wydana w dniu 16 listopada 2012 r. Zawiera ona szósty zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny, notyfikowany jako dokument nr C(2012) 8135 (2013/23/EU) Dz. Urz. 26.1.2013, L 24/58.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat, przy czym pierwszy projekt tworzy się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Teren, na którym znajduje się obszar Natura 2000 Orle jest na powierzchni 64,08 ha własnością Skarbu Państwa, w zarządzie PGL Lasy Państwowe Nadleśnictwo Wejherowo,

---

a na powierzchni 205,84 ha jest własnością właścicieli prywatnych. Pod względem administracyjnym położony jest w województwie pomorskim, powiecie wejherowskim, w gminie Wejherowo.

Obszar Natura 2000 Orle zaprojektowano z uwagi na występowanie siedliska przyrodniczego z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory:

- 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.

Przedmiotem ochrony na terenie obszaru są także dwa gatunki roślin z załącznika II ww. Dyrektywy: lipiennik Loesela (*Liparis loeselii*) oraz haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*).

Początkowo, w trakcie przystępowania do prac nad PZO, w Standardowym Formularzu Danych (SDF), wymieniano następujące przedmioty ochrony w obszarze: 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) oraz 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*). W trakcie prac nad projektem PZO stwierdzono, że brak dwóch przedmiotów ochrony w obszarze: 7140 torfowisk przejściowe i trzęsawisk (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) oraz 6410 zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (*Molinion*). Podczas prac terenowych zidentyfikowano gatunek mchu haczykowca błyszczącego (*Hamatocaulis vernicosus*).

Lista przedmiotów ochrony uległa weryfikacji w toku prac. Dnia 15.06.2012 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku wystąpił o zmianę SDF. Wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w sprawie procedury wprowadzania zmian do bazy danych obszarów Natura 2000, zatwierdzone zostały dnia 12.10.2012 r. Aktualnie udostępniony na stronie internetowej poświęconej obszarom Natura 2000 SDF, obejmuje zatem wyłącznie: siedlisko przyrodnicze 7230 oraz gatunki roślin: 1903 - lipiennik Loesela oraz 1393 - haczykowiec błyszczący.

Ocena stanu ochrony siedliska przyrodniczego 7230 wykazała, że siedlisko 7230 znajduje się w niezadowalającym stanie ochrony (U1), co wynika głównie z występowania gatunków ekspansywnych roślin zielnych, ekspansji krzewów i podrostu drzew, niedostatecznego stopnia uwodnienia, przeszłych melioracji odwadniających. W niezadowalającym stanie ochrony (U1) znajduje się również gatunek rośliny: lipiennika Loesela. Związane jest z to ze zbyt dużym stopniem ocienienia, występowaniem gatunków ekspansywnych, niewłaściwą strukturą zbiorowiska roślinnego, zbyt małą powierzchnią darni i powierzchnią zajętego siedliska. W niezadowalającym stanie ochrony (U1) znajduje się również gatunek rośliny haczykowca błyszczącego. Ocena ta wynika głównie z występowania gatunków ekspansywnych oraz zbyt małej powierzchni zajętego siedliska.

Za jedno z największych zagrożeń dla siedliska będącego przedmiotem ochrony, uznano zaburzone warunki wodne. Zagrożeniem jest także brak ekstensywnego użytkowania, prowadzący do zarastania powierzchni torfowiska przez ziołorośla, krzewy i drzewa.

Działania ochrony czynnej dotyczą głównie poprawy warunków wodnych i

zahamowania sukcesji roślinności leśnej i zaroślowej. Na terenie obszaru zaproponowano wycięcie i usunięcie nalotów drzew oraz krzewów z powierzchni jaką zajmuje siedlisko. W przypadku braku ekstensywnego użytkowania kośnego, zaplanowano powtórzenie zabiegu wycięcia i usunięcia nalotów drzew oraz krzewów w kolejnych dwóch latach. Ponadto zaplanowano wykaszanie przygotowawcze, celem przywrócenia użytkowania kośnego oraz budowę zastawek. Zaplanowane działania mają zabezpieczyć siedlisko przed przesuszaniem oraz zahamować ekspansję drzew i krzewów. Za działania dotyczące ochrony czynnej odpowiedzialny będzie RDOŚ w Gdańsku, w porozumieniu organizacją ekologiczną, po uzyskaniu zgody właścicieli działek ewidencyjnych. W tym kierunku podjęto już działania w ramach projektu pn. „Ochrona torfowisk alkalicznych (kod 7230) w młodoglacjalnym krajobrazie Polski północnej”, przy wykorzystaniu instrumentu finansowego Life+, którego głównym beneficjentem jest Klub Przyrodników.

Analiza dokumentów planistycznych nie wykazała konieczności wprowadzania zmian: w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wejherowo oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego. Na terenie obszaru Natura 2000 Orle brak jest obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Rozpoznanie przedmiotów ochrony, wykonane podczas prac terenowych, umożliwiło też zaplanowanie skutecznej ochrony, bez konieczności sporządzania planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Orle.

Zaplanowany monitoring będzie dotyczył oceny stanu ochrony siedliska 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz oceny liczebności dwóch gatunków roślin: lipiennika Loesela oraz haczykowca błyszczącego. Wytypowano te same stanowiska, na których określono ocenę stanu ochrony w ramach prac nad tworzeniem PZO. Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego ukierunkowano na określenie efektów podjętych działań ochronnych. Zaproponowano monitorowanie wszystkich specyficznych wskaźników struktury i funkcji siedliska, na trzech stanowiskach monitoringowych. Monitoring stanu ochrony gatunków zaplanowano na podstawie wskaźnika oceny liczebności populacji (lipiennik Loesela) bądź oszacowania powierzchni darni (haczykowiec błyszczący). Monitorowanie stanu ochrony siedliska i gatunków roślin, przyjęto zgodnie z metodyką do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zatem oszacowanie wartości poszczególnych parametrów i wskaźników struktury i funkcji będzie określone i zwaloryzowane wg przewodników metodycznych wydawanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Koszty działań ochronnych w ciągu 10 lat obowiązywania planu oszacowano na łącznie 352 500,00 zł, wyceniając koszt: usunięcia nalotów drzew i krzewów (40 000,00 zł), wykoszenia przygotowawczego (50 000,00 zł), budowy zastawek (62 500,00 zł) oraz koszt ekstensywnego użytkowania kośnego, który wynosi 20 000 zł/rok. Dodatkowo koszt planowanego monitoringu oszacowano na około 10 000,00 zł i obejmuje on zakup oraz instalację automatycznego rejestratora poziomu wód. Koszt ekstensywnego użytkowania kośnego ponoszą właściciele lub użytkownicy gruntu korzystając z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości. Koszty związane z działaniami ochronnymi oraz koszty monitoringu, w ramach współpracy z organizacją ekologiczną Klub Przyrodników, planuje

się pozyskać z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo, w tym z projektu „*Ochrona torfowisk alkalicznych w młodoglacjalnym krajobrazie Polski północnej*” ze środków z Life+.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału w pracach nad tworzeniem projektu PZO, osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk. W tym celu zorganizowano dwa spotkania dyskusyjne, których tematem były zapisy w projekcie PZO. Informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wejherowo oraz w prasie („Dziennik Bałtycki” z 31 maja 2012 r.).

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 ze zm.*) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, w prasie („Dziennik Bałtycki” z 25 czerwca 2012 r.) oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wejherowo (w okresie od 27.06.2012 r. do 23.07.2012 r.). Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.

Informację o projekcie planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnionym poprzez stronę internetową www.wykaz.ekoportal.pl, pod numerem 648/2011.

Projekt planu zadań ochronnych został pozytywnie zaopiniowany z uwagami, przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Gdańsku, na posiedzeniu w dn. 13 maja 2013 r. Uwagi uwzględniono w treści zarządzenia.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (*Dz. U. Nr 31 poz. 206*) z Wojewodą Pomorskim, pismem nr NK.II.0041.12.2013.MM z dnia 17 lipca 2013 r.